

سؤالات امتحان علوم و فنون ادبی (۱)		دهم انسانی	ساعت شروع: ۸/۳۰ صبح	مدت امتحان: ۸۰ دقیقه
دیرستان		اداره کل آموزش و پرورش استان		
نام و نام خانوادگی:		مدیریت آموزش و پرورش		
کلاس				
نمره با عدد:	نمره با حروف:	امضای دبیر:	تعداد صفحات: ۳	صفحه اول
ردیف	الف) مبانی تحلیل متن (۲ نمره)			
۱	نخستین گام در رویارویی با متن چیست؟			
۰/۵				
۲	درستی و نادرستی عبارات داده شده را تعیین کنید. الف) پیش از خوانش، نگاه کلی به متن از آغاز تا انجام برای کشف لحن و آهنگ، ضروری نیست. ب) مزه ای که می چشیم و چیزی که لمس می کنیم، هر کدام متن به شمار می آیند.			
۰/۵				
۳	چرخ بزرگوار یکی لشکری بکرد لشکرش ابر تیره و باد صبا نقیب آن ابر بین، که گرید چون مرد سوگوار و آن رعد بین، که نالد چون عاشق کئیب کنجی که برف پیش همی داشت گل گرفت هر جو یکی که خشک همی بود شد رطیب رودکی با توجه به ابیات داده شده، به سؤالات پاسخ دهید. دو ویژگی های زبانی و دو ویژگی ادبی شعر بالا را استخراج کنید. ویژگی زبانی: ۱ . ۲ . ویژگی ادبی: ۱ . ۲ .			
۱				
ب) تاریخ ادبیات (۲ نمره)				
۴	فارسی باستان در چه دوره ای رایج بود و به چه خطی نوشته می شد. ( ) ( )			
۰/۵				
۵	درستی یا نادرستی موارد زیر را مشخص کنید. الف) ادبیات فارسی دری به مفهوم واقعی خود، تقریباً هم زمان با دولت طاهریان بود. ( ) ب) شاعران قرن چهارم و نیمه اول قرن پنجم بیشتر درون گرا بودند و به واقعیت بیرونی توجه نمی کردند. ( )			
۰/۵				
۶	کتاب «تاریخ الرسل و الملوک» اثر کیست؟ و توسط چه کسی به فارسی برگردانده شد؟ ( ) ( )			
۰/۵				
۷	کدام شاعر در قرن چهارم قصیده تمام کمال در موضوع موعظه و نصیحت سرود؟ و چه کسی شیوه او را ادامه داد؟ ( ) ( )			
۰/۵				
پ) موسیقی شعر (۶ نمره)				
۸	نشانه هجایی (- U -) معادل کدام یک از واژه های زیر است؟ الف) داستانی (ب) کتابی را (پ) دل تنگم (ت) وطنم را			
۰/۲۵				
۹	در شعر، پس از عاطفه مهم ترین و مؤثرترین عامل ..... است.			
۰/۲۵				
۱۰	نشانه هجایی کلمات زیر را بنویسید. آب ( ) چون ( ) تو ( )			
۰/۷۵				
۱۱	واج «و» و «ی» در چه صورتی صامت هستند با مثال نشان دهید.			
۰/۷۵				
ادامه در صفحه دوم				

۱	هر واژه را به نشانه هجایی معادل خود وصل کنید. شعر و غزل UU -- وزن من رها -U-- که تفاوت - -U بیامد -UU-	۱۲
۰/۵	کدام یک از ابیات زیر با بیت «تا خار غم عشقت آویخته در دامن هم وزن است؟ ( ) الف) تا نگردي بی خبر از جسم و جان کی خبر یابی ز جانان یک زمان ب) مسلمانان مسلمانان چه باید گفت یاری را که صد فردوس می سازد جمالش نیم خاری را پ) ای یار قمرسیما ای مطرب شکرخا آواز تو جان افزا تا روز مشین از پا ت) ای داده به دست ما کلیدی بگشاده بدان در جهانها	۱۳
۲	بیت «عید آمد و عید آمد، یاری که رمید آمد عیدانه فراوان شد، تا باد چنین بادا، را به هجاهای تشکیل دهنده آن تجزیه کنید سپس علامت خاص هر هجا را در زیر آن بنویسید.	۱۴
۰/۵	در مورد آهنگ، و حس و حال حاکم بر فضای شعر زیر توضیح دهید. بوی گل و بانگ مرغ برخاست هنگام نشاط و روز صحراست فراش خزان ورق بیفشاند نقاش صبا چمن بیاراست ما را سر باغ و بوستان نیست هر جا که تویی تفرج آن جاست ( )	۱۵
(ت) زیبایی شناسی (۶ نمره)		
۱/۵	در ابیات زیر نمونه های واج آرای را بیابید. سپیده دم از بیم سرمای سخت بپوشید بر کوه سنجابها ( ) خوابِ نوشینِ بامدادِ رحیل بازدارد پیاده را زسییل ( ) سر چشمه شاید گرفتن به پیل چو پر شد، شاید گذشتن به پیل ( )	۱۶
۱/۵	در ابیات زیر نمونه های تکرار را بیابید. چشم چپ خویشتن بر آرم تا چشم نبیندت بجز راست ( ) خاک شو مردان حق را زیر پا خاک بر سر کن حسد را همچو ما ( ) در دل، چگونه یاد تو می میرد یاد تو، یاد عشق نخستین است ( )	۱۷
ادامه در صفحه سوم		

۲/۵	<p>بود بقالی و وی را طوطی خوش‌نوایی سبز و گویا طوطی بر دکان بودی نگهبان دکان نکته‌گفتی با همه سوداگران (سوداگران: مشتریان) در خطاب آدمی ناطق بدی در نوای طوطیان حاذق بدی خواجه روزی سوی خانه رفته بود بر دکان طوطی نگهبانی نمود گرچه‌ای برجست ناگه بر دکان بهر موشی، طوطیک از بیم جان جست از صدر دکان سویی گریخت شیشه‌های روغن گل را بریخت (صدر:بالا) از سوی خانه پیامد خواجه‌اش بر دکان بنشست فارغ خواجه‌وش دید پر روغن دکان و جامه چرب بر سرش زد گشت طوطی کل ز ضرب (کل: کچل) روزکی چندی سخن کوتاه کرد مرد بقال از ندامت آه کرد ریش بر می‌کند و می‌گفت ای دریغ کافتاب نعمتم شد زیر میغ (میغ:ابر) دست من بشکسته بودی آن زمان که زدم من بر سر آن خوش زبان جولقیی سر برهنه می‌گذشت با سر بی مو چو پشت طاس و طشت (جولقی: درویش پشمینه پوش) آمد اندر گفت طوطی آن زمان بانگ بر درویش زد که هی، فلان کز چه ای کل با کلان آمیختی تو مگر از شیشه روغن ریختی از قیاسش خنده آمد خلق را کو چو خود پنداشت صاحب دل را (صاحب دل:درویش) کار پاکان را قیاس از خود مگیر گر چه ماند در نبستن شیر و شیر جمله عالم زین سبب گمراه شد کم کسی ز آبدال حق آگاه شد (ابدال: مردان حق) هر دو گون زنبور خوردند از محل لیک شد زان نیش و زین دیگر عسل هر دو گون آهو گیا خوردند و آب زین یکی سرگین شد و زان مشک ناب صد هزاران این چنین اشباه بین فرقاشان هفتاد ساله راه بین (اشباه: همانندی) چون بسی ابلیس آدم‌روی هست پس بهر دستی نشاید داد دست ۱. شعر بالا به چه لحنی باید خوانده شود؟ ( ) ۲. دو مورد از قلمرو ادبی شعر بالا را بنویسید. ۱- ۳. قلمرو فکری شعر را توضیح دهید. ۴. با توجه به قلمرو فکری و نتیجه‌گیری نوع ادبی شعر را تعیین کنید.</p>	۲۰
-----	---	----

۲۰	جمع بارم	موفق باشید .
----	----------	--------------